כותח הבבלי. עוקין בו ממן כדאמרי׳ בחלו עוברין[1] ואינו עשוי לאכול יחד[2] אלא לעבול בו ואינו כלה עד זמן מרובה: שלשים יום. משמתחילין לדרוש בהלכות הפסח[3] אלה מזהרת פסח עליו[4]: כ״ב. רמי עליה לזוגו: לא ישביר אדם כ״ו. לעשות בהן מלאכה[5] בע״ש דגרמה שמשכירו לו לעורך השבת: שלא נמצא כתב ידו. אלא יוליכו בשבת: אלא אם כן קצץ לו דמים. דכיון דקצץ לו דמים בדידיה טרח וכ״ש לא מודו בקצץ דאפילו בקצץ פליגי דהא לא עדיף ממוכר ומשאיל וטוען מתנה[6] אלא מילתא דכ״ה אשמעינן דבלא קוצץ לא פליגי דאסור: לביתו. שלו מי שנשאלה לו: לבית הסמוך. לחומת העיר שנשאלה שם: והלא קצץ. ואמאי אסרי כ״ה הא אינהו שרו לעיל: והא אמרת רישא אין משלחין. אא״כ קצץ: דואר. שלטון העיר ולו רגילין לשלוח איגרות: שביחא במתא. משלמין בלא קוצץ כדי שיגיע השלוח למר לבית הדואר ולמר לבית הסמוך לחומה וריש״א דאין משלמין בלא קוצץ כלל דלא קניא במתא ואם לא ימצאנו יהא צריך לילך אחריו בשבת: מפליגין. מפרשין מן היכא ליה וזהו לשון [הפלגת[7]] ספינה על שם שמפליג עצמו מן הישוב. ומרבינו יעקב שמעתי בשירומין[8] שאמצעיתו של יס נקרא פילגוס ולפי בלשון לעז פילגס[9]: ופוסק. עם הנכרי ע״מ לשבות ואין צריך לשבות: ומצור לצידן. אין אלא[10] מהלך יום וכע״ש היה שם יום השוק כדאמרינן בפסחים במקום שנהגו [דף נ:]: ומדבריהם למדנו כו׳. ופקא מינה לשכר הכותם: לקצרא. כותם: במה בעית עלויה. בשכר כיתום: כבר קדמוך רבנן. שלמדונו שהלבנים קשים לכבסן יותר מן הלטעים: לימשחיה. ימנדנו בנמינתו ומחלוקתו: דכווצי. כרותמין: דאתי מבילא. כגון משקין הללו שנמתחים מאליהם ובלבד שיתחיל מבעוד יום: בוסר. ענבים בתחילתן כשהן דקים מוליא מהן משקין לטבל בו בשר לפי שהוא חזק וקרוב להתמיך[11]: מלילות. שטוין שלא בשלו כל צרכן מרסקין וטוענן באבנים ומשקה זב מהן ומטבל בו: יגמור. מלאכה[12] שרסקן וגברכ[13] מכוכב ימיחם בכלים וילאו מעצמן ומותר לכתחילה: לא

נותנין מזונות לנכרי בחצר. בשבת אפילו לכ״ש דרגיל לאוכלו מיד ודוקא מזונות אבל שאר תפלים אסורים אפילו לכ״ה דלא שרו כ״ה אלא בע״ש אבל בשבת לא ות״ת ואמאי נותנין מזונות לנכרי בשבת הא כיון דאין מזונותיהן עליך כדאמרינן הכא ובפ״ב דביצה (דף כא:) דמוליא אני את הנכרי שאין מזונותיהן עליך ליתסר כדאמרינן בפרק במה (דף קנה:) דאסור לטרות בשבת לתת מזונות לפני חזיר[1] משום דאין מזונותי׳ עליך ה״נ ה״ל למיסר בנכרי דיש לומר כיון דמפרנסים עניי נכרים עם עניי ישראל[2] משום דרכי שלום תשיב קלת מזונותיו עליך לענין איסור טורח שבת דרבנן אבל לענין עשיית מלאכה בי״ט דהוי איסור דאורייתא לא תשיב מזונותיו עליך:

כותח הבבלי וכל מיני כותח אסור למבור ל׳ יום קודם הפסח: ת״ר [3]נותנין מזונות לפני הכלב בחצר נטלו ויצא אין נזקקין לו [4]כיוצא בו נותנין מזונות *לפני הנכרי בחצר נטלו ויצא אין נזקקין לו הא תו למה לי היינו הך מהו דתימא האי רמי עליה והאי לא רמי עליה קמ״ל: ת״ר [5]לא ישכיר אדם כליו לנכרי בע״ש בד׳ ובה׳ מותר כיוצא בו אין משלחין איגרות ביד נכרי בע״ש בד׳ ובה׳ מותר אמרו עליו על ר׳ יוסי הכהן ואמרי לה על ר׳ יוסי החסיד[6] שלא נמצא כתב ידו ביד נכרי מעולם ת״ר [7]אין משלחין איגרת ביד נכרי ע״ש אא״כ קוצץ לו דמים ב״ש אומרים כדי שיגיע לביתו וב״ה אומרים כדי שיגיע לבית הסמוך לחומה והלא קצץ אמר רב ששת ה״ק ואם לא קצץ בית שמאי אומרים עד שיגיע לביתו ובית הלל אומרים [8]עד שיגיע לבית הסמוך לחומה [9] והאמרת רישא אין משלחין לא קשיא [10]הא דקביע בי דואר במתא והא דלא קביע בי דואר במתא: ת״ר [11]אין מפליגין בספינה פחות מג׳ ימים קודם לשבת במה דברים אמורים לדבר הרשות אבל לדבר מצוה שפיר דמי [12]ופוסק עמו על מנת לשבות ואינו שובת דברי רבי רשב״ג אומר אינו צריך ומצור לצידן אפילו בע״ש מותר: ת״ר [13]אין צרין על עיירות של נכרים פחות מג׳ ימים קודם לשבת ואם התחילו אין מפסיקין וכן היה שמאי אומר [14]עד רדתה אפי׳ בשבת: אמר רבן שמעון בן גמליאל נוהגין היו וכו׳: תניא [15]א״ר צדוק כך היה מנהגו של בית רבן גמליאל שהיו נותנין כלי לבן לכובס ג׳ ימים קודם לשבת וצבועים אפילו בע״ש ומדבריהם למדנו שהלבנים קשים לכבסן יותר מן הצבועין אביי הוה יהיב ליה ההוא מנא דצביעא לקצרא אמר ליה כמה בעית עילויה א״ל כדחיורא אמר ליה [16]כבר קדמוך רבנן אמר אביי האי מאן דיהיב מנא לקצרא במשחא ניתיב ליה ובמשחא נשקול מיניה דאי טפי אפסדיה דמתחיה ואי בציר אפסדיה דכווציה: ושוין אלו ואלו שטוענין כו׳: מאי שנא כולהו דגזרו בהו ב״ש וב״ש קורות בית הבד ועיגולי הגת דלא גזרו הגך דאי עביד להו בשבת מיחייב חטאת גזרו בהו ב״ש ע״ש עם חשבה קורות בית הבד ועיגולי הגת דאי עביד להו בשבת לא מיחייב חטאת לא גזרו מאן תנא דכל מידי דאתי ממילא שפיר דמי אמר רב יוסי (בר[17]) חנינא רבי ישמעאל היא דתנן [18]השום והבוסר והמלילות שרסקן מבעוד יום רבי ישמעאל אומר [19]יגמור משתחשך ורבי עקיבא אומר לא

סתיטה גמורה קאמר אלא מיתוק בעלמא: **רבי** ישמעאל אומר יגמור. פי׳[1] אינו צריך לסלק הטעינה סמוך לחשכה אלא מיכן כל השבת קשה לר״י היכי מוכח דסבר ר׳ ישמעאל כל דאתי ממילא אפי׳ עביד בשבת ליכא חיוב חטאת דלמא ר׳ ישמעאל סבר כב״ה דשרו אפי׳ בהגך דלא אתי ממילא והא דנקט ריסקן משום רגתא דר״ע ועוד תימה דר״ע דאמר לא יגמור[2] לא כב״ש ולא כב״ה ונראה לר״י דיגמור הייט דיגמור ויאכל בשבת ולא דמי למשקין שזבו שאסורין דגזרינן שמא יסחוטו[3] דהכא אפילו יסחוטו ליכא איסור דאורייתא משום דאתי ממילא והשתא מיתי שפיר דקסבר ר׳ ישמעאל כל דאתי ממילא ס״ד אפי׳ לב״ש כיון דלא עביד ליה בשבת לא מיחייב וי״ע דאמר לא יגמור לא שצריך להסיר הקורה דסבר כב״ה אלא שלא יגמור כדי לאכול משקדש היום דאסורין אפי׳ לב״ה כשאר משקין שזבו דאסורין דהך סתיטה גמי דאורייתא אע״ג דאתי ממילא ועי״ל דיגמור בדיש משתשך דלא דמי למתני׳ דלא שרו ב״ה אלא טעינת קורה אבל בדיש לא דהכא כשאין מתוקרין דיכה כדאמר בסמוך והשתא מיתי שפיר דכיון דשרי ר׳ ישמעאל לסחוט בדיש ולא גזר אטו מתוקרי דיכה ת״ל ממתוקרי דיכה גמי סבר דלא מיחייב ובתר הכי קאמר דלרבי ישמעאל ממתוקרי דיכה מיחייב ואפ״ה כשאין מתוקרין שרי בדיש ולא גזר אטו מתוקרין אבל כר״ע לא אתיא כיון דאסר כשאין מתוקרין דיכה אטו מתוקרין דיכה מכלל דמתוקרין דיכה מיחייב וא״כ אסור עם תשכה לב״ש: שמן

דכי קייל הילכתא כר׳ מתבירו ולא מאביו וכבר פירשנוהו למעלה בספינה גוששת שאין במים י״ טפחים ומשום תחומין גזרו אבל למעלה מי׳ טפחים לא גזרו: ושוין ב״ש וב״ה שטוענין בקורת בית הבד כו׳ ודייקינן מתחיתין דכל מידי דאי עביד הוא מעשה חייב עליו חטאת כגון שריית דיו ונתיצת אוגן של פשתן וכיוצא בהן בהני פליגי ב״ש אבל הכא דאי עביד לעצמו לא מחייב חטאת אפילו ב״ש מותירין דהוו שאמרת כל מידי דאתי ממילא שפיר דמי:

מסורת הש״ס עם הוספות

[1] (תוספתא פרק יד), [2] (תוספתא פירוקין פ״נ), [3] (תוספתא פרק [illegible]), [4] ד) (כ״ב קמו. תולין קה:), [5] ה) עדיות פ״ב מ״ו, [6] ו) פסחים מב., [7] ז) פסחים ו., [8] ח) לעיל יח:, [9] ט) דף מא: וכ״ה ברש״י שם ד״ה והפליגה, [10] (ניטין פא.), [11] כ) אור זרוע הלי שבת סימן נג, [12] ל) (וע״ש מוס׳ עירובין מג. ד״ה הלכה), [13] מ) ביצה ג ע״א.

תוספות ישנים

א) תימה דלמא ריש״ה ס״ק אין משלחין בשליחו יכול להגיע אלא ל״כ קלן וסיינו בשלוח׳ דקיפא בשלא קצץ אם יכול להגיע דשרי. ושם פסחים דנרסי והסמיע דאין משלחין וסיינו כרש״ת דלעיל דכיולא בו וכן הגיה ה״ר יהודה בספרו:

ליקוטי רש״י

כותח. נוטנין בו פירורי לחם וחסרו משום ממן. שלשים יום. דסברא ליה כמה שמלי חד פיגו נאכל מהר שאין אוכלין אותו אלא מעמלין בו ומה שלשים יום משמה שהל עליו מוכח ביעור משמאלגין בהלכות הפסח [פסחים כא:]. כלי שבן. שהיא קשה לכבס וצריך שלשה ימים ומתמיהין על עצמן כמה שמלי [לעיל יח.]. קצרא. הכותם נקרא קצרי גלגון ברמי [פסחים קיט:]. כך שמם בלשון שמעתא. והם כיתמין שמעתי תוספות על שם שמקצרין בגדי לבן כשמרוסין לוחן כרגליהן כמים שקורין פורלט״ל והייט דמתרגמינן עין דיגל [שמואל כי יח] שיגא דקצרא [תענית כט:]. לא מיחייב חטאת. דכי אמרינן סחיטה דאתיה ונעבים אב מלאכה כפרק חמת מגנסרה [שבת קמג:] הני מילי מיחיה ונעבים אבל ריסקן מבעוד יום דהוה ליה מפרק דבר ממשאו הגדל בתוכו והיא תולבה דבש אבל הכא לא אין נותנין קורה על גבי דיחה עד שיתמצו תחלה כריחים וכן עבים דוכין לוחן תחלה כתבל ובלאו קורה נמי משקה נפיק ממילא אבל דלא נפיק אפיר כי הסתא ולא דמי לדש [לעיל שם]. בוסר. כשהן כשול הלבן נקרלין טסר וטר׳ היו כוחשין הענבים כשהן טסר וטוענין לתוכן מים ועשין חומץ לטיבול [בישין לא.].

תורה אור השלם

א) רַק עֵין אֲשֶׁר תִּרְעֶנָּ כִּי לֹא עֵין מַאֲכָל הוּא אֹתוֹ הַשְּׁחִית וְכָרַתָּ וּבִנִיתָ מָצוֹר עַל הָעִיר אֲשֶׁר הִוא עֹשָׂה עִמְּךָ מִלְחָמָה עַד רִדְתָּהּ: [דברים כ, כ]

הגהות וציונים

[1] עיין ברי״ח שלי״ג ״ואמרי לה על ר׳ יוסי״ אלא גרס אמרו על ר׳ יוסי הכהן החסיד וכ״ה באבות פ״ב מ״ח ר׳ יוסי הכהן חסיד ועיין עירובין מו ע״ב: [2] צ״ל פותר דתיבת ״ש״ד״ אינו לשון ברייתא אלא לשון של גמרא, יעב״ץ, (וכ״ה בכת״י): [3] [צ״ל ברבין] (גליון): [4] אולי צ״ל יחיד (וכ״ה ברי״ מלוניל): [5] ברש״י שברי״ף ״בע״ש״ מתחיל דיבור חדש ועיין שפת אמת: [6] ע״פ הגהות יעב״ץ ע״י״ש: [7] בדפו״ר פילגא וכ״ה ברש״י עירובין מא ע״ב ד״ה והפליגה פילג״ה: [8] בנמוק״י איתא אינו ותיבת ״אלא״ נוסף ע״פ הרש״ל דפו״ר): [9] צ״ל לחומין (כ״ה ברש״י שברי״ף וברי״ן): [10] הב״י סימן רנב העתיק לאחר: [11] יש להוסיף והטעינן בכובד (באה״מ): [12] כ״ה בדפו״ר ובכגמ׳ שם, ובדפוסים החדשים לפני ״חיה״, כנראה מהצנזור מפני שמשמוהו לנכרי: [13] יש להוסיף גם (באה״מ): [14] צ״ל פ״ה (מהר״מ בנעט): [15] לא יגמור כב״ש ולא כב״ה כצ״ל, מהרש״א (גליון):

עין משפט נר מצוה

קמח א ב מי׳ פ״ו מהל׳ שבת הלכה כח סמג לאוין סה טור שו״ע א״ח סימן שכה סעיף ג:
קמו ג ד ה מי׳ שם הלכה כ סמג שם טור״ע א״ח סימן רמז סעיף ג:
קמז ו מי׳ פכ״ד מהלכות שבת הל׳ ו וס״ל שם הלכה יג סמג עשין לו סמג לאוין סה טור״ע א״ח סימן רמז סעיף ג:
קמח ז מי׳ פ״ג מהל׳ שבת הלכה כה וס״ל הלכה יג וס״ו מהל׳ מלכים הלכה יח טור א״ח סימן רמז:
קמט ח מי׳ פ״ג מהל׳ שבת הלכה טו טור וא״ח סימן שכה סעיף יט וסימן שכ סעיף כ:

הגהות הב״ח

(א) תוס׳ ד״ה השוס וכו׳ כשנגעים ופרישים ושוזכדין:

גליון הש״ס

גמ׳ לפני הנכרי בחצר. עי׳ לעיל דף ג ע״א תוס׳ ד״ה כבת דרישא:

רבינו חננאל

הוא שעה חמישית כרבן גמליאל דאמר חולין נאכלין כל ארבע ותרומה כל חמש. נחיתת מזונות לפני נכרי בחצר או לפני כלב מותר האם נטל ריצא אין נזקקין לו: ת״ר לא ישכיר אדם כליו לנכרי בע״ש כו׳. ת״ר אין משלחין אגרת ביד נכרי בע״ש כו׳ ארקיטנא בדברי בית הלל. אי לא קביעא דואר במתא. פי׳ איש יודע שכל כתב אליו יובל והוא המשכיר ומשלח כל אגרת למי שנשתלחה לו אין משלחין אא״כ קצץ שכר לשליח או אם יכול השליח להגיע במקום שהוא שרוי (בין) מי שהאגרת שלוחה אליו מבעוד יום ואפילו בבית הסמוך לחומה. ואי קבוע דואר במתא. כענין שפירשנו למעלה אע״פ שלא קצץ שרי דהא אגרת לבי דואר שדורה ובי דואר הוא במתא בהדיה ואם קצץ שכר המשלח לשליח בין יש בי דואר כין אין שם בי דואר בין מגיע אצל מי שנשתלחה לו בין אין מגיע מותר. אמרו על יוסף הכהן החסיד שלא נמצא כתב ידו ביד נכרי מעולם. הא דתנן נותנת כלי לבן לכובס נכרי פשוטה היא. הא דתנו רבנן אין מפליגין בספינה פחות מג׳ ימים קודם לשבת. יש מי שאומרים בזמן שנגוששת ואין במים י״ טפחים ומשום גזירת תחומין נגעו בה אבל למעלה מי׳ טפחים לא גזרו ומשום הכי נהגו להפליג בים הגדול: ת״ר אין מפליגין בספינה פחות מג׳ ימים קודם לשבת בד״א לדבר הרשות אבל לדבר מצוה מותר ופוסק עמו לשבות ואינו שובת דברי רבי רשב״ג אומר אינו צריך לסמוך. והלכתא כרשב״ג

הדפסה בראולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

שמן של בדדין. פ"ה המשמיר חוזה בית הכד וקשה לר"י דמה לו להאמיר כאן דין מוקצה ושוד דלמה יהיה המעמן מוקצה ומירכ ר"ש[ב] דקאי אדלעיל דקאמר[ג] דאם טען בית הכד מבעוד יום והשמן זב והולכת כל השבת רב אסר אותו שמן משום מוקצה דהוי טולד גמור דממחת קורות והעיגול שעליו לא היה ראוי בין השמשות לאכילה אע"ג דע"מ כן המיטו ומעמך על זה שיוב כל השבת כיון דאין משקין[ד] בעולם האי סמיכה לאו מידי הוא והוי טולד גמור ולא דמי לקדרה מיתת דשרי[ה] אע"ג דבין השמשות לא חזי לאכילה דהתם כיון דהכשר בעולם מהני דע"מ כן מיתה וכן מעייטות הטוענות[ו] כבר הם בעולם * וכן טיאת קטן שהיה כבר במעיו מהני בהן סמיכה ולא דמי לזיתים וענבים שריסקן מבעוד יום וכן הסוס והטסר שריסקן מבערב[ז] דהתם חזו מבערב לאכילה אבל הכא דלא חזו בין השמשות לאכילה והמשקה אינו בעולם הרי[ח] טולד גמור ואסור לרב וא"ת בפ"ב לקמן (דף מט.) דאמר[ט] רב אבל ממרי ושדא קשיתא לחיותא מאי לאו בפרסיתא ולא קבלה לא באתריתא וקבלה והשתא סיכי המ"ל דהוי פרסיתא והא רב אסר טולד הכא ויש לומר דה"פ מאי לאו בפרסיתא ולא קבלה משום דלא תשיבא ליה רב טולד כיון דמעיקרא גרעין והשתא גרעין אבל הכא שמן הנעוט בזיתים כל זמן שלא יפא[י] הוי טולד גמור ולא הוי מקוה:

ושמואל שרי. תימה דבפ"ק טיטל (לקמן קמג.) אמרי' דשמואל הוה מטלטל גרעיני פרסיתא אגב ריפתא פי' בשולות כל לרכן שאין נאסר מן האוכל עליהם כלל וכיון דשרי טולד כר"ש בלא ריפתא נמי לישתרי ותירץ ר"ת דשמואל מתמיר על עצמו היה לפי שהיה אדם חשוב וכן מוכח סוגיא התם[כ] דאמר אמי אי לאו דאדם חשוב אנא: **הני** ברבי דזוזי רב אסר. לטלטל משום מוקצה תימה דבפ' מפנין (לקמן דף קמח.) אמרינן דבר במוקצה לאמילה אסר לה כר' יהודה ובמוקצה לטלטל אסר לה כר"ש והכא אוסר לטלטל לברבי דזוזי ומפרש ר"ת דברבי דזוזי * הן מוקצה מחמת מיאוס א) כגון בגדים ומחלצות שמכסין בהם דגים ושאר דברים המלכלכין אותם ואתם דקאמר רב דבמוקצה לטלטל אסר לה כר"ש במוקצה האדם מדעתו לעיסקא לאוסר שאין בו מיאוס והא דאמר בפרק בתרא (דף קנו:) דאף רב ס"ל כר' יהודה מדברבי דזוזי דרב אסר מפרש ר"ת דבאילה המתגבלת בשבת מוקצה מחמת איסור הוא דאף לכלבים אינו ראוי מחיים ומוקצה מחמת איסור אינו ממוקצה מחמת מיאוס והא דאמר בפ"ק דחולין (דף יד.) בשמעתא ונסמן חברייא לגימר מתני' ר' יהודה היא אימור דשמעת ליה לרבי יהודה במוקצה מחמת מיאוס במוקצה מחמת איסור מי שמעת ליה דיסוי בעלמא הוא ולפי המסקנא נאמר דמוקצה מחמת איסור טפי חמור תדע דהא קאמר התם[ב] אימור דשמעת ליה לר' מאיר בבבכל דראוי לכוס שוטה דאינו ראוי לכוס מי שמעת ליה משמע דאית ליה לר' מאיר מוקצה מחמת איסור ובפרק בירה[ג] משמע דאית ליה מוקצה מחמת מיאוס גבי מטלטלים נר מדש אבל לא יטן ר' מאיר אומר כל הכרות מטלטלים חוץ מן הנר שהדליקו בו באותו שבת: **וחד** מציל בארבע וחמש מאני. פי' בקונטרס ומקפלן כולן בתוך כלי אחד ונטמן בבת אחת ואין נראה לר"ת דבפ' כל כתבי (לקמן דף קכ.) לא פליגי אמוראי הא דבעיא היא ופשיט דבבא להציל דמי ושרי לכ"ע ומפרש ר"ת דחד מציל בחד מנא אפי' מאה סעודות אבל בארבע וחמש מאני כגון להציל ולחזור ולהציל אפי' באותו חצר לא וחד מציל בד' וה' מאני לאותו חצר ובהא פליגי התם דעה בר זבדא ורב הונא: **לא** יגמור. אסור להניחם מבעוד יום תחת כיסאן כדי לגמור משמחתן: ור' אליעזר אומר. הוא ר' אלעזר בן פדת דהוא אמורא: ר' אליעזר היא. הוא ר' אלעזר בן שמוע[ד] סתם ר' אלעזר של משנה ובריתא: חלות דבש. שהכוורת רודה[ה] ועשויין כמין חלות של שעוה והדבש בתוכן: שריסקן. כיתתן: **אסורין.**

לאותו שבת באמילה: דבש לאחר שזב מן החלות נמי אוכלא הוא הלכך ליכא למיגזר מה שמא יסחוט משמחתן דלא שייכא מה סחיטה: **הבא.** זיתים וענבים דמתני' דמעיקרא אוכלא והשתא משקה אינא למיגזר שמא יסחוט משמחתן דהא ודאי סחיטה היא: ור' יוסי בר' חנינא. הך בריתא דקתני דפליג ר' אליעזר אף זיתים וענבים לא הוה שמיע ליה ומההיא דאלות דבש שהיא משנה בפרק חבית שנשברה לא הוי מלי לדמויה למתני' מטוש פיכחא דלעיל: **במחוסרין דיכה ב"ש לא פליגי.** דאסירי דטעינתן היא גומרת[ו] ומגמא הכל עשוי בשבת: שחיקה. יותר מדיכה[ז] לשון אי דכו במדוכה (במדבר יא) ורבותי גורסין כי פליגי בממחוסרין סחיטה שמדוכו יפה ואין טעינתן גומרת[ח] אלא סחיטה ולמאן דגרים שחיק' טעינתן שוחקתן והכי דתמני' ממחוסרין דיכה הן וטעינתן היא דיכתן אבל שוחקתן היא סוחטתן והא ר' ישמעאל סבר מודה לאסור: שמן של בדדין. אילו דאילו בית הכד נקט ליה שמן המשמיר חזיות הכד תחת הטעינה והוא ניתן לבדדין וכן מחלצות של בדדין שמכסין בהן את הזיתים: **רב אסר.** לטלטולי משום מוקצה דרב סבר כר' יהודה במוקצה ושמואל סבר כר"ש דלית ליה מוקצה והכי אמרינן דמי שהמשיך[ט]: ברבי דזוזי. זוג של מחלצות שמכסים בהן את פרגמטיא של ספינה חוזי לשון זוג[י] לפי שהן שתים ועשויות כאהל ובתשובות הגאונים מלאתי בכרכי דזוזי (יא) ומפרש שהוא לשון ספינה בלשון ארמי: עז. העומדת לאלהה: וכן רחל. העומדת לגיזה: **ותורא** דריסיא. העומדת לחרישה: **ותורי** דריסקא. העומדין להוליכן לקבורה למקום אחר: **פלוגתא** דר' יהודה בר. דלר' יהודה דאית ליה מוקצה בפרק אחרון (דף קנו) אסור לשוחטן ביום טוב אלא אם כן הזמינו מבעוד יום ולר' שמעון שרו: **חרתא.** שם מקום: **דארגיז.** אדם אחד היה אמגושי שבנה לאותה העיר ורב הטמונה דר בה ועדיין מערת קבורתו קיימת שם * כך מלאתי בתשובה: **והא בר' שמעון סבירא לן.** דשמעתא דלקמן[כ] ואמאי שמחיה: חד מציל. אוכלין ומשקין מפני הדליקה הרבה לאחר המערכה: **בחד מנא.** דתמנן[ל] מלילין של מלא כברות ואע"ג שיש בו מאה סעודות: **וחד מציל בארבע וחמש מאני.** אלא שמקפלן טולן לתוך כלי גדול וטומן בפעם אחת: **וקא מיפלגי בו.** בפרק כל כתבי הקדש[מ]: **מתני' חדרה.** עוגת רלפיס (מלכים ח יט) פוגאצ"ה בלע"ז: יקרבו. כמו קרוס קרוסטיי"ן בלע"ז: **התחתון.** מפרש בגמרא: **משלשלין את הפסח בו.** והוא נגלה והולך משמחתן ואע"ג דבעלמא אין טולין כדאמרן הכא שרי דבמי חטורה זריזין הן ומדכרי אהדדי ולא אתו לאחויי בגחלים: **ומאחיין את האור.** מעט[נ] מעט בעצים של מדורת בית המוקד שהיתה בעזרה והיא מתבערת והולכת משמחתן ולא חיישינן שמא יהו כהנים לריכין להבעירה משמחתן כדמפרש בגמרא: **בית המוקד.** לשכה גדולה היא שהכהנים מתחממין שם במדורת אש הנעקרת תמיד מפני שמהלכין יחפים על רלפת שיש בעזרה כדאמרי' בזבחים (פ"ב דף כד.) הואיל ורלפה מקודשת דכתיב[ס] ביום הסוח קדש המלך תוך החצר וכלי שרת מקודשין דכתיב[ע] ומשמח ויקדש אותם מה כלי שרת לא יהא דבר מוכן מיד לבן כלי שרת אף רלפה לא יהא דבר מוכן מיד לבן: **וגבולין** משלשלין את הפסח. לגלותו והוא יגלה מעצמו ובכשר דעלמא אמרינן אין טולין בשר בכל ומלה אלא אם כן שיטלו מבעוד יום גזרה שמא יסתה בגחלים בפרק קמא דשבת (יט:) [עירובין קג.]. **במדורת בית המוקד.** שהיה טרקלין גדול והיו מטיקין בו מדורות גדולות לבהתמם שם הכהנים שהולכים יחפים על רלפת שעזרה שהיא על שם [ירושא טו: ועי"ש תמיד כה:].

עין משפט נר מצוה

קג **א** ב מיי' פרק כ"ז מהלכות שבת הלכה יג טור ש"ע א"ח סימן שמא סעיף יט:

קגא ג מיי' פכ"ו מהלי שבת הלכה יד:

קגב ד מיי' פכ"ח מהלי שבת הלכה ט:

קגג ה מיי' פכ"ו מהלי שבת הלכה יד שמג לאדון סה סמ"ע א"ח סימן שי סעיף כ:

קגד ז מיי' פ"ג מהלי שבת הלכה מז שמג שם טור ש"ע א"ח סי' רעד סעיף ג:

קגה ז מיי' שם הלכה יח טור ש"ע שם סעיף ה:

רבינו חננאל

אוקמה רבי יוסי ב"ר חנינא לר' ישמעאל. ור' אלעזר בן פדת אוקמה לר' אלעזר ב"ר (שמעון) [שמעון]. חלות שריסקן. פירשנהו בפ' חבית שנשברה כי שם מקומה. הרוה ר' חנינא [כר' ישמעאל]. שמן של בדדין [ומחצלות של בדדין] רב אסר ושמואל שרי. פירוש שמן המנשך מתחת קורות בית הבד רב בשבת אסור באכילה ובשבת ומחצלות המוקצות למלאכת בית הבד אסור לישב עליהן (כרב) (לרב). פי' ברבי דזוזי. מחצלות סדורות שתים שתים זוגות זוגות וחן עשויות לסחורה להשתלת בספינות אסור להתירן בשבת ולישב עליהן. אמר רב נחמן עד לחלבה ורחל לגיזתה ותרגגלת לבריתה ותורי דריסיא ותמרי לעיסקא פלוגתא דר' יהודה ור' שמעון. פי' כל אלו שהעמידו לדברים הללו ולא העמידו לאכילה עכשיו אם ביקש לוכל מן התמרים הללו בשבת או הנו והרחל וכיוצא בהן לשחטן כדי"ש מותר וקייל"ל הלכה כר"ש דלית ליה מוקצה אלא גרוגרות וציפוקים בלבד. הנהו תרי תלמידי חד מציל סל מלא ככרות אפילו באוהה חצר בחד מנא כרב הונא

רב נטרונאי גאון

אמר רב נחמן עד לחלבה ורחל לגיזתה. כולה פלוגתא דר' יהודה ור"ש

הגהות וציונים

א) ברי"ף וכרא"ש הגירסא **רבה בר בר חנה** וכן הגיה היעב"ץ כאן ע"י"ש: **ב)** גירסת הרי"ף, ספסר הרי"ד ומאירי **הורה ר' חנינא** כרבי ישמעאל (והובא הגירסא בדי"ה): **ג)** בספסר הרי"ד גורס ומחצלות של **גבלין** (פי' מחצלות שהגבלין מכסין בהן עיסתן): **ד)** בראשונים הגירסא **דזוני** אבל ברש"י תני' "דזוזי" ע"ש וכ"ה בספסר הרי"ד: **ה)** גירי' ר"ת ור"ף ושאר ראשונים **ותמרי דעיסקא פלוגתא דר' יהודה ור' שמעון** וליתא לתיבות "רב אסר ושמואל אמר מותר וקמיפלגי": **ו)** ס"א **לטיטר** (גליון): **ז)** ס"א **שיתבשלו** (גליון) כ"ה בדפוס"י ולמיגנו "שיגלולו" על פי המשניות פ"ו, אבל ר"ח כתב שהוא רבי אלעזר ב"ר שמעון: **ח)** ע"ל **שרודה מהבוודרת** ושעיין (גבעת פנחס): **ט)** ברש"י שבריי"ף **גורבות**: **כ)** יש להוסיף **דיכה** לשון (באה"מ) וברש"י שבריי"ף איתא יותר מדיכה **שבבר נידוך** במדוכה ורבותי: **ל)** שד' וגי' מתחלפות (חכ"מ ועי"ש): **מ)** עיין רש"י לקמן קנו ע"ב ד"ה מדכרכי מביא בשם תשובת הגאונים "זוזי" וכ"ה ברש"י כתיי: **נ)** ע"ל "מעט" פעם אחת (מהרים בעצם וחכ"מ) וכ"ה ברע"ב וכ"ה ברי"ן. ועכ"ל כן שהרי הפירוש דכיון דאחז האור מעט שוב די בזה ול"ע יותר, ומעט מעט לא שייך כלל בזה (ברכות שמים): **ס)** ע"ל **ונראה לרבי** וכ"ה בתוס' ישנים (גליון): **ע)** נדע"ל **וקאמר**: **פ)** נדע"ל **בעבור יום** (רש"ש): **צ)** ע"ל **בעבור יום**: **ק)** ע"ל הני (ב"ש): **ר)** ע"ל **דאמרינן** (ד"ת): **ש)** שלא יצא **לא הוי משקה דזה הוי נולד גמור** כע"ל וכ"ה בתוס' ישנים (גליון):

מסורת הש"ס עם הוספות

א) לקמן קמג.: **ב)** שם קמה.: **ג)** [לקמן פא. עירובין יט.: פסחים קא.: נעמין מה. ערכין ל.]. **ד)** לקמן קנו.: **ה)** לקמן קכ.: **ו)** [לעיל יח.]: **ז)** [לקמן לז.]: **ח)** [לקמן לז.]: **ט)** [עי' חוס' מנחות עח.: ד"ה פורסקא]. **י)** עירובין קג.: **כ)** לקמן קנו.: **כ)** [דף לה.] ציל כדלקמן קנו. (ודלא כציון מסורת הש"ס. מהרים בעצם). **ל)** לקמן קכ.: **מ)** [דף קכ.]. **נ)** [מלכים ח ח]. **ס)** [במדבר ז ח]. **ע)** [לעיל יח.]. **פ)** עיין לקמן קכא.: **צ)** קמב.: **ק)** חולין טו.: **ר)** [דף מד.].

תוספות ישנים

א) הקשה מה"מ מה צריך להעמיד במתקלה מחמת מיאוס יעמיד אותו ממוקלה מטוס מחמת אהל:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מרבי דזוזי וכו' הנאומים מלאתי בכרכי דזוזי יותר לגירסת בכרכי דזוזי יותר מהיאבר לפרשו מלשון אב ממו דקאי מזוזי דף ס"ב מפנין:

גליון הש"ס

גמ' דמעיקרא אוכל. עי' כר"ש פ"ג מ"ל דטוקלין: שם ותמרי דעיסקא רב אסר ושמואל כו'. גי' הרי"ף והמל"מ ותמרי דעיסקא **פלוגתא** דר"ו ור"ש דר"י אית ליה מוקצה ור"ש לית ליה מוקצה: רש"י ד"ה דארגיז וכו' כך מצאתי בתשובה. וכ"כ רש"י בעירובין דף מג ע"ב ד"ה דארגיז: תוס' ד"ה שמן של בדדין וכו'. וכן צוואת קמן. לקמן דף קכא ע"ב: שם ד"ה הני ברבי דזוזי בר' הן מוקצה מחמת מיאוס. עי' תוס' לקמן דף קלט ע"ב ד"ה מלא דסכלא:

ליקוטי רש"י

חלות דבש. סכוורת לאחר שעשתה פירות ויצאו הנחילין לוקחין את הדבש והיא עבוי חלות חלות ויש מ"ר חלות אלו עבריים אם אלד זה משמשה ותכם מעורב יחד (רש"י ב"ב פ.). שריסקן. מלאחר שמריסקין הדבש זב מחלי מתוך הדשה ואין דרך לשומטו אלכך ר' אליעזר מתיר וחכמים אוסרין נזרה אמו שאין מריסקין דלמא מתיקה לסו (לקמן קמג: ע"ש ברש"ש). בדדין. בעלי בית הכד (ב"ק קיט.). ברבי דזוזי. מחלצות הנעשות לעפרשות לכסות פרקמטיא שבתוק, זוזי שפירות בלשון תרגומי כך מלאתי בתשובת הגאונים (לקמן קנו.). חרדה. שלופים על הגחלים (ביצה כא:). משלשלין. כל מלמעלה למטה קרי שלשל (סוכה טז.). דארגיז. שם הלום שמצאה וזהה לתגושי כך ראיתי בתשובת הגאונים (עירובין סב.). חרדה. שלופים על הגחלים (ביצה כא:). משלשלין. כל מלמעלה למטה קרי שלשל (סוכה טז.).

הדפסה בריזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
תלמוד בבלי <עוז והדר> - ג שבת תלמוד בבלי עמוד מס: 50 הודפס ע"י אוצר החכ

איבעיא להו תחתון האיך דגבי תנור. ולפ"ה דפי' דלגבי דגבי תנור ומיבעיא ליה אם תחתון דקתמר ר' אליעזר המור ממהר לקרוס ומיבעיא ליה אם תחתון דקתמר ר' אליעזר מעלין סגי ואם תחתון דקתמר ר"ג היאך דגבי המור אם כן הא דקתמרי רבנן עד שיקרמו פניה אחת מפניה ואפילו כל פניה מה שמע ר' אליעזר מ' ופוסטו דר"ג לתומר' ומיהו פירושלמי[ד] מסמע דלהקל בה דקתמר התם ומודה ר"ג בלחם הפנים שאין קרוי לחם עד שיקרמו פניו מתנור מסמע דהכא סגי בקרימה כל דהו אבל בלחם הפנים בעינן קרימה מעליא. ריב"ל[ט]:

למשרי אברים ופדרים. ולא"ת לא אברים ופדרים לחול כדפ"ה הא אמר בפרק [במה מדליקין] (דף כד:) שולת שבת בשבתו ולא שולת חול בשבת ולא אברים ופדרים דשבת ומשמעינן מבכל מוסטמיכם דלא"ג דמלאתן כל הלילי ואפשר להקטירן במעלאי שבת אפ"ה דמי שבת הא מעולת שבת נפקא מדממעטו שולת חול דהייטו ע"כ אברים ופדרים לחול דשמיטה וזריק' עבר זמנו בשקיעת החמה[ז] ג"כ אברים ופדרים לשבת קרבים בשבת וי"ל דאמי למשרי אברים ופדרים לחול כשמשלה בהן המור מבעוד יום והא דקתמר ולא שולת אברים ופדרי' לחול בשבת הייטו דוקא בשלא משלה בהן המור וכן הא דתמר בפרק טרף בקלפי (יומא דף מו. ופס) אברי חול[ח] שנתותרו שלה להן מערכה בפני עלמן וסודרן אפי' בשבת ואפי' לרב הונא דפליג התם הייטו דתמר דאין עושה להן מערכה בפני עלמן אבל ד"ה דסודרן על המערכה גדולה הייטו כשמשלה בהן המור כדמוכח התם והא דקתמר התם לחד לישנא דדוקא בפסולין אי משלה בהן המור אין אי לא לא לאו משום דכשרים לא בעינן משלה בהן המור אבל ה"ק דדוקא בפסולים אלטריך לאשמעינן משלה בהן המור אבל בכשרים לא אלטריך לאשמעי' וריב"ל מסתפק בשאר קרבנות כשמשלה בהן המור אם נעשו כלתחו של מזבח לשמעינהו בשבת אי לאו דלמא דוקא בתמיד מהני הא טעמא משום דשם תמיד דומה שבת וקשה דהתם מפיק ליה ביומא מבמועדו ואפי' בשבת והכא מפיק ליה מבמוסטמיכם ונראה דעיקר דרשא מבמוסטמיכם והתם נקט במועדו ואפי' בשבת אגב דבעי למנקט במועדו ואפי' בטומאה

ובגבולין כדי שתאחזו האור ברובו[ט] ר' יהודה אומר[כ] א"בפחמין כל שהוא: **גמ'** וכמה א"ר אלעזר אמר רב [2]כדי שיצולו מבעו"י במאכל בן דרוסאי איתמר נמי[ל] אמר רב[מ] אסי א"ר יוחנן [3]כל שהוא כמאכל בן דרוסאי אין בו משום בישולי נכרים [4]תניא חנניא אומר כל שהוא כמאכל בן דרוסאי מותר להשהותו ע"ג כירה ואע"פ שאין גרופה וקטומה: אין נותנין את הפת כו': איבעיא להו תחתון האיך דגבי תנור או דילמא תחתון האיך דגבי האור ת"ש ר"א אומר [5]כדי שיקרמו פניה המדובקין בתנור: [6]משלשלין את הפסח: מ"ט [7]משום דבני חבורה זריזין הן הא לאו הכי לא והאמר [8]מר גריא בין שריק בין לא שריק שפיר דמי התם מינתח [9]הכא לא מינתח: [10]ומאחזין את האור וכו': מנהני מילי אמר רב הונא [11]לא תבערו אש בכל מושבותיכם בכל מושבותיכם אי אתה מבעיר [12]אבל אתה מבעיר במדורת בית המוקד מתקיף לה רב חסדא אי הכי אפילו בשבת נמי אלא אמר רב חסדא קרא כי אתא למשרי אברים ופדרים הוא דאתא [13]וכהנים זריזין הן: ובגבולין כדי שתאחזו כו': מאי רובן אמר רב רוב כל אחד ואחד ושמואל אמר כדי שלא יאמרו הבא עצים ונניח תחתיהן תני רב חייא לסיועיה לשמואל [14]כדי [1] שתהא שלהבת עולה מאליה ולא שתהא שלהבת עולה ע"י דבר אחר עץ יחידי רב אמר רוב עביו ואמרי לה[ד] ברוב היקפו [2]אמר רב פפא הלכך [3]בעינן רוב עביו ובעינן רוב היקפו כתנאי ר' חייא אמר (ה) כדי שישחת העץ ממלאכת האומן רבי יהודה בן בתירא אומר כדי שתאחז האש משני צדדין ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר [4]את שני קצותיו אכלה האש ותוכו נחר הרצלה למלאכה: [5]והאח לפניו מבערת מאי אח אמר רב אחוונא ושמואל אמר עצים שנדלקו באחוונא [6]ההוא דאמר להו מאן בעי אחוונא אשתבח ערבתא א"ר הונא קנים אין צריכין רוב אגדן צריכין רוב גרעינין אין צריכין רוב נתנן בחותלות צריכין רוב מתקיף לה רב חסדא אדרבה איפכא מסתברא קנים מבדרן אגדן לא מבדרן גרעינין מבדרן נתנן בחותלות לא מבדרן איתמר נמי[7] אמר

ספתילה שורפת כרוכה: **עד** שישחת ממלאכת האומן. אבל למ"ד משתאחוז האור משני לדדין היו נשחת בהכי ממלאכת האומן ואע"ג דכתיב את שני קצותיו אכלה האש היינו למלאכה היינו גבי עץ הנפן אבל שאר עצים אין נשחתין כ"כ במהרה ממלאכת האומן:

הדרן עלך יציאות השבת

מסורת הש"ס עם הוספות

א) ע"ז נח. ב) לקמן לו:, ג) [עירובין קג. ספסים סה.]. ד) [נעיל יח:]. ה) [לקמן קיד: עירובין קג. ספסים נט:] סה. סה. פלח יח. כ"ב ל. חולין קכב. ומתים לה.]. ו) לקמן כח. ז) אמור פרשתא יג ה"ז (ועיין חכ"מ, רש"ש, ועיין מהרים ומהרי"ן חיות): ח) סוף ה"י. ט) [ועי' תוס' ומגות ט: ד"ה ומשמעין]. י) זבחים נו., כ) [ועי' תוספות לקמן ב. ד"ה הכשרים]. ל) [וע"ע תוס' קידושין ט. ד"ה והרי שמת].

הגהות הב"ח

(מ) גמ' כ' מיא אמר עד שיסמת הנר ממלאכה:

תורת אור השלם

א) לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת: [שמות לה, ג]

ב) הִנֵּה לְאִשָּׁה נָתַן לְאָכְלָה אֵת שְׁנֵי קְצוֹתָיו אֻכְלָה הָאֵשׁ וְתוֹכוֹ נָחָר הֻצְּלָח לְמְלָאכָה: [יחזקאל טו, ה]

ג) וְהַמֹּלֵךְ יוֹשֵׁב בֵּית הַחֹרֶף בַּחֹדֶשׁ הַתְּשִׁעִי וְאֵת הָאֵשׁ לְפָנָיו מְבֹעָרֶת: [ירמיה לו, כב]

ליקוטי רש"י

[נדפס בעמוד כז]

רב נסים גאון

נתבאר פלוגתם במוקצה ועיקר דברי[ם] בפרק כירה (דף פו:) דתנו רבנן מטלטלין נר חדש בשבת אבל לא ישן דברי ר' יהודה ר"ש אומר כל הנרות מטלטלין בשבת חוץ מן הנר הדולק בשבת כבתה מותר לטלטלה ובסוף המס' (דף קג:) מחתכין את הדילועין לפני הבהמה כו' ואמרו פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר בכדולה שבת הלכה כר"ש לבר ממוקצה מחמת מר. ובמקומות הרבה מן התלמוד המצא פלוגתן והנה המצא עיקר פלוגתן לדבריהן אין מוקצה לר"ש אלא גרוגרות ורצוקרין ופרישו טעמא דהא מילתא בגמ' דבני מערבא במס' יום טוב (פ' הביא ה"א) ובמס' מעשרות (פ"א) אמר רב שמואל בר סורסא מפני שמפרישות בנתים: הגך תרי תלמידי מר מציל בחד מאנא ומר מציל בתרי תלתי מאני קטיפלגי בפלוגתא דר' אבא בר זבדא ורב הונא. פליג ר' אבא בר זבדא ורב הונא בפ' כל כתבי הקודש (דף כ) דתנן מצילין סל מלא כברות כו' ואמרינן אמר רב הונא לא קשיא כאן בבא להציל כאן בבא לקפל ר' אבא בר זבדא אמר רב כאן לאותה חצר כאן לחצר אחרת:

סליק פירקא קמא

עין משפט נר מצוה

קנו אמרי' ס"ג מהלי' שבת הלכה יט טור ושו"ע או"ח סי' רנה סעיף ב: קנו ב מרי' פ"ג מהלכות שבת הלכה טז טור או"ח סימן רנד סעיף ב: קנח ג מרי' פי"ז מהלי' מ"א טור ושו"ע יו"ד סי' קיט סעיף ח: קנט ד מרי' פ"ג מהלי' שבת הלכה יח שבת נאמרו סה מהלי' ס: קס ה מרי' שם הלכה טו: קסא ז מרי' שם הל' כ: קסב ח מרי' שם הל' יט שבת שם טור וש"ע או"ח סימן רנה סעיף ח:

גליון הש"ס

גמ' אבל אתה מבעיר במדורת בית המוקד. עי' יומא דף טו ע"ב תוס' ד"ה ותמה: שם אמר ר' אפא הלכך בעינן רוב עביו. תולין דף עו ע"ב. ובעין זה סוטה דף מ ע"ב. ותולין דף סה ע"ב:

רבינו חננאל

וחד מציל בד' ה' מאני כו' אבא בר זבדא וחלוקת רבי אבא בר זבדא ורב הונא בפ' כל כתבי הקודש: צליית בשר ובציצה. אסיק כמאכל בן דרוסאי שהוא כמאכל בן דרוסאי מותר לשהותו ע"ג כירה אע"פ שאינה גרופה ולא קטומה. קרומיו של פת. אוקימ' קרומות פנים המדובקים בתנור וכיון שקרמו פנים מותר לשהותה והכין מפרשא בפ' דלקמן בכירה (לו:): משלשלין את הפסח לתנור עם תשכה אוקימ' משום דבני חבורה זריזין הן הא שאר בני אדם לא. ואי גדיא הוא מינתח הוא. כלומר אינו שלם אלא מנותח אברים כיון דקשי ליה זיקא לא מגלי ליה הלכך לא אתי לאחויי בגחלים בין שריק התנור בין לא שריק התנור שרי. אברי דבר חא. שריק שרי לא שריק רב רמיה מדפתי אמר ורב אשי שרי וקי"ל כוותיה. בשורא אגומרי אסיר אלא א"כ נצלה כל צרכן. קרא חייא בתנור רבינא שרי. ומחזיין את האור במדורת בית המוקד. משום דבהנים זריזין הם וקרא לאברים ופדרים הוא דאתא דכתיב לא תבערו אש בכל מושבותיכם אינהם מבערים אבל אתם מבערים לאברים ופדרים. ובגבולין כדי שיצית האור ברובו. רב אמר רוב כל עץ ועץ ושמואל אמר כדי שאין צריכין להביא אחרים תחתיהן כדי שידליקם. והלכתא כשמואל דתני ר' חייא לסיועיה (לשמואל) שתהא שלהבת עולה מאליה ולא על ידי דבר אחר. עץ יחידי. אסיק' בעינן רוב עביו ורוב היקפו. ואת האח לפניו

הגהות וציונים

מ) גירסת הרמב"ם בפיה"מ, מאירי, רי"ף, ופסקי הרי"ד ברובן דקאי על העצים כדמוכח בגמ' לקמן: כ) יש גורסים אף בפחמים כל שהוא (ר' יהונתן מלונל, פסקי הרי"ד, רע"ב וב"י (סי' רנה) ועיין בחוי"ש ושם בשעורי נוסחאות): ג) ע"ל אמר רבי אסי א"ר יוחנן (ב"ש): ד) גירסת הרי"ף ושמואל אמר: ה) לכאורה אין לו שייכות לכאן עיין שפת אמת, ועיין מהרי"ן חיות: ו) ע"ל באחוה דפרי' ורוב הכתי', וכ"ה ברש"י וילקוט שמעוני דמיה לו וערוך ערך אח: ז) תיבת "עמו" ליתא בדפוס"י ובכת"י והוסיפו המהרש"ל דפו"ר, ועיין קרבן נתנאל אות ר שהוא דוחק גדול ועיין הגהות הר"י בברך: ח) יש להוסיף שני (באה"מ): ט) יש להוסיף שלא יהא (באה"מ) כ"ה בר"ן וכע"ז ברש"י שבריה: י) כת"י שהוצתה לא תמצא את חברותה להבעירה: כ) [שם איתא עולה וע' ברש"י שם ד"ה הכי גרסינן] (גליון):

הדפסה בראולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
תלמוד בבלי <עוז והדר> - ג שבת תלמוד בבלי עמוד מס : 51 הודפס ע"י אוצר החכ

במה מדליקין בו. פעמים מפרש מאי דסליק מיניה ופעמים ממה שהתמיל[ז]: **אחד** מבושל בו. הכא מזכיר שאינו פשוט [דף כ.] מתילה וכן בכמה מקומות ומה שקשה על גירסת רש"י דסוטה [דף כ.] מפורש במקום אחר[ח]: **בעמרניתא** דאית ביה. ות"ת הא מסיפא[ט] שמעינן ליה כל היולא מן הגף אין מדליקין בו אלא פשתן וכן קשה גמי אידן ויש לומר דאין למדין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהן חוץ[י]: **אנן** שירא פרנדא קרינן ליה. פר"ת דכלך דמתמיתן קרינן שירא פרנדא אבל מטכסא לאו הייט שירא פרנדא אלא הוא אחר חוכא דקאמר בפ' בתרא דסוטה (דף מח:) משמרא מית המקדש בטל שמיר וחוטים לבנה ושירא פרנדא ור"י מפרש דקאי גמי אמטכסא והא דקאמר התם בטל לא לגמרי בטל אלא *שלא היה נמצא כ"כ דהא זכוכי לבנה היתה אחר חורבן דאמרי' בפ' אין עומדין (ברכות דף נא.) מבר קמייהו זכוכית חיורתא בחופת בנו[כ]:

ותנא דידן צמר מכווץ כווץ ושער איחרוכי מחרך. ולא אילטריך תנא דתמני' למימני ות"ת כיון דתמני' נמי סברה לאמר ושער פסולים להדליקה ג"כ מאי הוסיפו וי"ל דהוסיפו הייט[כא] טעמא מפני שאין מושכין השמן יפה ותנא דתמתימין פסיל להו משום דאמר כווץ ושער מחרך ולא אילטריך למתני: **עד** כאן פסול פתילות מכאן ואילך פסול שמנים. כגי גרסינא אוסרין בר שעה אלנו ומפרשי הכי מהו דתימא לפתילות נמי לא אמר שם בר שעה בגר שמן יהא אסור קמ"ל מכאן ואילך פסול שמנים כיון שיש בו שמן כשר מותר אבל בר של שעה אלא שמן אסור להדליק ולי נראה[כב] דאם אסור להדליק אלא שמן כי היכי דשמן נמי אסור כדאמרינן לקמן[כג] כך דבר שמדליקין על גבי דבר שאין מדליקין לאסור אלא ולאי כי לא היה בשמן נמי אבי

למאי

(תיובתא דרבין[כד]) [כה] תיובתא איבעית אימא שירא לחוד ושירא פרנדא לחוד[כו]: ולא בפתילת האידן: אחוינא. רבין ואביי הוו קאזלו בפקתא דטמרוריתא חזינהו להנהו ארבתא[כז] אמר ליה רבין לאביי היינו אידן דתנן אמר ליה ההיא עץ בעלמא הוא קלף ואחוי ליה עמרניתא דביני ביני: ולא בפתילת המדבר: שבראי: ולא בירוקה שעל כו': מאי היא אילימא אוכמתא דחריצי איפרוכי מפרכן אלא אמר רב פפא אוכמתא דארבא תנא [ל]הוסיפו עליהן של צמר ושל שער ותנא דידן צמר מכווץ כווץ שער איחרוכי מיחרך: ולא בזפת: זפת זיפתא שעוה קירותא תנא עד כאן פסול פתילות מכאן ואילך פסול שמנים פשיטא [מ]שעוה איצטריכא ליה מהו דתימא לפתילות נמי לא חזיא קא משמע לן אמר רמי בר אבין עטרנא פסולתא דזיפתא שעוה פסולתא דדובשא

למאי

מינה: אוכמתא דארבא. ספינה המתעכבת במקום אחד כמים גדל ירקרוקת סביב שוליה מכמון: מכווץ כווץ. מפני האור ואין דולק כלל ואין שלהבת לוחצת בו ולא צריך למתמייה: עד כאן. עד ירוקה שעל פני המים פסול פתילות: מכאן ואילך פסול שמנים. אלא יתן תמיכה[מ] זפת לו שעוה בגר במקום שמן: שעוה איצטריכא ליה. לפי שרגילין לעשות[מא] כמין פתילה לרוכה והפתילה לתוכה[מב] כמו שאנו עושין: מהו דתימא לפתילה נמי. קאסר לה: פסולתא דזיפתא. לאחר שיולא הזפת מן הגף זב ממנו על ידי האור פסולת גלול כשמן והוא שיטרן (מא) למקח

ז) [צ"ל לין] (גלילון) כ"ה בכתי"י ולקמן כא ע"א: ח) דרבנא (ופירושו רבינו): ט) רש"ל מ"ה (גלילון) ועיין מהרש"א ומהר"ם: י) רש"ל גורס ואביא שירושא קא משרש (גלילון): כ) צ"ל ערבתא (גלילון): ל) עיין מהר"ם מש"כ בזה: מ) צ"ל חתיכת (ב"ש וכ"ה בכתי"י): נ) לעשותה (כ"ה ברש"י שבדי"ף): ס) בכתי"י ובדי"ן ובהרש"ר שבריי"ף ובגמוקי יוסף בתוכה: ע) [כך מסיק הש"ס נדרים ב ע"ב ובמגיר ב ע"א] (גלילון): פ) נדצ"ל דהיינו טעמא או שצ"ל דהוסיפו הך טעמא דמשני (ב"ש): צ) בדפוי"ר ור"ש וצ"ל ולא נחירא (וכ"ה בתוס' הרא"ש): ק) נדצ"ל ואין ראוי לפתילה (חי' ר"מ בנעט): ר) עיין חכ"מ שמביא זה בשם פ"ה ושם איתא רוחיי"ט:

עין משפט נר מצוה

קסג א ב ג מיי' פ"ג מהל' שבת הלכה כח כב סמג לאוין סה טושי"ע א"ח סי' רנה ס"ג:

א ד מיי' פ"ה מהלכות שבת הלכה ה סמג שם טור א"ח סימן רסד:

ב ה מיי' שם הלכה ח סמג שם טור א"ח שם סעיף ג:

ג ו מיי' שם הלכה ה טש"ע שם סעיף ג:

ד ז מיי' שם הלכה ח טש"ע שם סעיף ז:

רבינו חננאל

מבוערת רב אמר אחראנה. פי' עצי (מערבה) [ערבות]. תני רב יוסף ארבע מדורות אין צריכות רוב של זפת פ"א של גפת ושל גפרית ושל רבב ושל גבינה. פתילה. אמר עולא צריך להדליק בדוב היוצא. עצים של בבל שוכא דארזא. פי' דאזא מזותא יבש דומעני:

פ"ב במה מדליקין בו'. לכש. עמרניתא דביני ביני דארזא. חוסן. כיתנא דדייק ולא נפיץ. כלך. רבין אמר מיטכסי השיראים והכלך והסיריקין חייבין בציצי'. פתילת האידן. עמרניתא דביני ביני ערבה. פתילת המדבר. שיבראי. ירושלמי אמר שמואל בר רב יצחק כתוב להעלות נר תמיד שעורו לומר אין לך עושה שלהבת אלא פשתן: לא בזפת ולא בשעוה. תנא ע"כ פסול פתילות

תורת אור השלם

א) וְהָיָה הַחֵטְן לְנַעֲרֹת וּפֻעָלוֹ לְנִיצוֹץ וּבָעֲרוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו וְאֵין מְכַבֶּה: [ישעיה א, לא]

ליקוטי רש"י

[שייך לעמוד א]

בן דרוסאי. לסמים סיח ואוכל כל דבר המטשל קלת [ע"ז לח.]. אין בו משום בישולי נכרים. שנהו חכמים בכשולי נכרים משום חתנות [בצה טו.]. כירה. עשויה כעין קדירה וטוחנין קדירה לתוכה. וקבוסה. הייט נתן אפר על הגחלים ואפר מחרגמינן קיטמא [לקמן לו.]. בני חבורה. הנמנין על הסמא וריחן הן דכל הסוחרין בקדשים ריחין וחכמים אלכן לא מחתי [ע"ירובין קג.]. גדיא. קטי ליט זיקא. שדיין. פי' חתנר כגיגו סכיב ריחי חיגו מוקן לחמות [לעיל יח.]. טחין סכיבות כמי פי' החנר כגיגו שלא יצא חומו כשסלני בחוכו שהרוח קשה לצלי [בצה לב.]. ובהנים זריזין הן. נקרשים הן מכל דמתיב נהן יוחו מספסין ליעקב (דברים לג) [לקמן קיד.]. כרגים אריחין הן אמריגן נכמה דאכתי דכיון שנכנס לבעבדה מידוע שלמדוהו הלכות וכו' [ע"ירובין קג.]. ולא שתהא שולה בו. ולא שתהא לריכה תיקון והטייה [לקמן כא.]. את שני קצותיו אבל"ה האש. כגמי קלות הקיפה עד כי נתר מוכו. נחר. נשחר מן הקש גרולי"ר בלע"ז נתר לשון ועכשו מרה (איוב ל) יש לוטשין אשקר"ט בלע"ז וקן ויחר עלי אפו (שם יט) תגרו מנחם עם עצמי מרה, הילגא עוד לתמלאכה [יחזקאל טו. ד]. תרה לשון דבר הנתרה ומתיישב מפני חוש הקש כמו נתר מעות (ירמיה ו) ותוכו ניתר (יחזקאל טו) [איוב ל. ל]. והאח וכו' עצים שנדליקו באחוונא. פירשו רבותינו עניים על שם שנדלקים כאחוונא (לשון שנדלקים זה מזה כאחים שהמהם זה לזה אח"ל) ולפי שפוטנו משמע שהוא כלי שמנגרין עליו אור לפני הנרות [ירמיה לה. כב]. בחותלות. כלי של כפות תמרים ועשין כמין אלים [לקמן קמו.]. [ע"כ שייך לעמוד א]

מסורת הש"ס עם הוספות

ז) לקמן כח.; כ) [נדרים נ: טוי כ.]. ג) [עי' רש"י לקמן כד: ד"ה ה"ג מתוס וכו'], ד) מנחות לנו:, ה) [גיטין מח. זבחים סה.]. ו) לקמן כא., ז) לקמן כד., ח) [לעיל ע"א, ט) [עי' תוס' מנחים פח. קח: ד"ה אחד ובסוכה כ. ד"ה אחת זבחים לנ: ד"ה לא הכי מנחות סג: ד"ה ר"י ועי' תוספות קידושין יב. ד"ה כשם], י) דף כד:, כ) [כתוספות עירובין כג.] קידושין לד., ל) [ועי' תוס' כ"מ סט: ד"ה מכוסים ותוספות סוכה פד: ד"ה סוגיתא], מ) כא ע"א.

תוספות ישנים

א) יש מפרשים דקלא משמע שהגעורת דולק ואין נראה דקא נמי דולק יפה ואין דומה לפתילה:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה פסולתא דזיפתא וכו' וכתא עיטרן שקורין דוחיט ל) בלשון כנגון הס"ד:

גליון הש"ס

גמ' מיתיבי השיראים ודהכלך. ק"ל למאי פרך מהכריתא ולא פרך מתמיתין פ"ט מ"ב דכלאים: תוס' ד"ה אבן שיראה כו' שלא היה נמצא כל כך. עין מר"ם פ"ט מ"ב דכלאים:

הגהות הגר"א

[א] גמ' קנים שאגדן. נ"ב אין. גיכסת הרמ"ם אבל הרי"ף ורמב"ם גרסי כל אלו שמעתא בסיפך מגיכסת הרמ"ם: [ב] שם (לא אגדן א"ג רוב גרעינין צריכין רוב נתנן בחותלות אי"ג רוב). תפ"מ ונ"ב הרי"ף ורמ"ם לא גרסי כל זה: [ג] שם גמיה. נ"ב גיכסת הרי"ף קירא:

הגהות וציונים

ה) בדפו"י הנדפסא "גרעינין בחותלות אין צריכין רובי". וכן משמע פרש"י, ובי' תיבות "צריכין רוב נתנן". הוסיפו המהרש"ל, ואני ידע למה (דק"ס): ב) גי' הרי"ף גפרית ושל רבב ושל קירה (גלילון): ג) ענף של עץ [עי' ערוך (ערך זאזא)] (גלילון): ד) [בי' הערוך (ערך לבש) בלבש ע"ש] (גלילון): ה) [בי' רש"י וכן הרב מברטנורה לא בזפת וכן נכון כי זה התחלת בבא דפסול שמנים] (גלילון): ו) רש"ל מ"ז (גלילון) ע"פ רש"י:

ז) בדפו"י הנדפסא "בחותלות אין צריכין רוב". ולפי מה שכתב הרמ"ם אבל הרי"ף ורמב"ם גרסי כל זה: ח) [בי' מנחות לנ:] (גלילון): ט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): י) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): כא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): כב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): כג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): כד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): כה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): כו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): כז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): כח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): כט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): ל) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): לא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): לב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): לג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): לד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): לה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): לו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): לז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): לח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): לט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): מ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): מא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): מב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): מג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): מד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): מה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): מו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): מז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): מח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): מט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): נ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): נא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): נב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): נג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): נד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): נה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): נו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): נז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): נח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): נט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): ס) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): סא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): סב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): סג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): סד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): סה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): סו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): סז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): סח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): סט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): ע) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): עא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): עב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): עג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): עד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): עה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): עו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): עז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): עח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): עט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): פ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): פא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): פב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): פג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): פד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): פה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): פו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): פז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): פח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): פט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): צ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): צא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): צב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): צג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): צד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): צה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): צו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): צז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): צח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): צט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): ק) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קי) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קיא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קיב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קיג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קיד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קטו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קטז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קיז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קיח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קיט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קכ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קכא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קכב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קכג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קכד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קכה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קכו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קכז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קכח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קכט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קל) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קלא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קלב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קלג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קלד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קלה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קלו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קלז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קלח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קלט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קמ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קמא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קמב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קמג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קמד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קמה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קמו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קמז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קמח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קמט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קנ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קנא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קנב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קנג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קנד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קנה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קנו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קנז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קנח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קנט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קס) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קסא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קסב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קסג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קסד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קסה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קסו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קסז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קסח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קסט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קע) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קעא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קעב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קעג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קעד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קעה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קעו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קעז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קעח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קעט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קפ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קפא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קפב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קפג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קפד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קפה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קפו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קפז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קפח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קפט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצי) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצל) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצס) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצע) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצצ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצצא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצצב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצצג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצצד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצצה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצצו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצצז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצצח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצצט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצק) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצקא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצקב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצקג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצקד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצקה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצקו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצקז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצקח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצקט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצר) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצרא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצרב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצרג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצרד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצרה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצרו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצרז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצרח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצרט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצש) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצשא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצשב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצשג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצשד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצשה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצשו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצשז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצשח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצשט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצת) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצתא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצתב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצתג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצתד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצתה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצתו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצתז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצתח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצתט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצי) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קציט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצכט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצל) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצלט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצמט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצנט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצס) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצסט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצע) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצעט) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפ) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפא) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפב) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפג) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפד) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפה) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפו) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפז) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפח) [בי' תוס' מנחות לנ:] (גלילון): קצפט) [בי' ת

למאי נ"מ למקח וממכר. פשיטא ליה להש"ס שהיו מכירין השעה והעטרן כדאמרינן שעה קירומא לך קאמר למאי נ"מ למקח וממכר שאם נדר לתת לחברו שעה יתן לו פסולתא דזוכשא ואין יכול לכופו לתקן לו וכן עיטרן אבל לעיל דקאמר מאי לכם שוכא דאמרא לא קאמר למאי נ"מ לפי שלא היו מכירין בשם לכם ומפרש שהוא שוכא דאמרא:

מפני שאין נמשכין בו. שמעתי מתמהר"ם [ב] זצ"ל שמעתי אחת שיש רק נר מ' כשר בפיה [ג] ע"י זה יחסור ולא יטה שאר גרות שבחדר ובמנרתף ור"ש מקולי אומר דבר שיטול לעשות בלא נר כגון להוציא יין מן החבית מותר להשתמש לאור כל נר [תוספות ישנים]:

חלב מהותך וקרבי דגים שנימוחו נותן לתוכן שמן כו'. [ד] קרבי דגים לאו היינו שמן דגים דשמן דגים שרי ליה מתני' בעייה (לקמן דף כד:):

שמחת בית השואבה שאני. תימה היכי שרי להדליק והא לאו לאור קרבן הוא ואמר בפ"ב דקידושין (דף מד. ושם) בגדי כהונה שבלו מותרין בהן ולותק לומר לב ב"ד מתנה עליהן [ב] דמה לאור יש להן להתנות בשביל זה ורלה לר"י דהואיל ולכבוד הקרבן היו עושין דכתיב ושאבתם מים בשמחה (ישעיה יב) [ג] לאור קרבן תשיב ליה והא דאמר (סוכה פ"ה דף נב.) טורלת אשה חטין לאור בית השואבה לא שהיתה טורלת אלא שהיתה יכולה לברור ומיהו מיושלמי [ד] דייק מהכא דקול ומרלה ורים אין בהן משום מעילה וקשה לר"י מאי פריך ממכנסי [ה] הכהנים הלא היה בהן פשתן דכתיב מכנסי ומרגמן ומוצעת שני ושש משזר (שמות כח) וטוב לפתילה דהוי ככרך דבר שמדליקין בו ע"ג דבר שאין מדליקין בו ובשבת הוא דאסור שמא ידליק בעייה אבל במקדש לא שייכא הך גזירה ורלה לר"י דכיון שאין מן הפשתן אלא רביע בטל בשאר מינים והוי כאילו אין בו פשתן כלל:

ומותר להשתמש לאורה. ופ"ת מגא ליה לרבא דקבר רב הונא דמותר להשתמש לאורה דילמא הא דאמר אין מדליקין בשבת משום דקבר כבתה זקוק לה ואין

למאי נפקא מינה למקח וממכר: [ו] ת"ר כל אלו שאמרו אין מדליקין בהן בשבת [א]אבל עושין מהן מדורה בין להתחמם כנגדה בין להשתמש לאורה בין ע"ג קרקע בין על גבי [א] כירה [ז] ולא אסרו אלא לעשות מהן פתילה לנר בלבד: ולא בשמן קיק וכו' [ח]: מאי שמן קיק אמר שמואל שאילתינהו לכל נחותי ימא ואמרו לי עוף אחד יש בברכי הים וקיק שמו רב יצחק בריה דרב יהודה אמר משחא דקאזא ריש לקיש אמר קיקיון דיונה אמר רבה בר בר חנה לדידי חזי לי קיקיון דיונה ולצלוליבא [ט] דמי ומדפשקי [י] רבי ועל פום חנותא מדלן יתיה ומפרצידוהי עבדי משחא ובענפוהי נייחן כל בריחי [יא] דמערבא אמר רבה [יב] פתילות שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת מפני שהאור מסכסכת בהן [יג] שמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן מפני שאין נמשכין אחר הפתילה בעא מיניה אביי מרבה שמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת מהו שיתן לתוכן שמן כל שהוא ודליק מי גזרינן דילמא אתי לאדלוקי בעינייהו או לא א"ל [יד] אין מדליקין מאי טעמא [טו] לפי שאין מדליקין [טז] איתיביה [יז] כרך דבר שמדליקין בו ע"ג דבר שאין מדליקין בו אין מדליקין בו (אמר) רשב"ג [יח] של בית אבא היו כורכין פתילה על גבי אגוז ומדליקין קתני מיהת מדליקין א"ל אדמותבת לי מדרשב"ג סייעינהו מדתנא קמא הא לא קשיא [יט] מעשה רב מ"מ קשיא מאי לאו להדליק לא להקפות אי להקפות מ"ט דת"ק כולה רשב"ג היא וחסורי מיחסרא והכי קתני כרך דבר שמדליקין בו ע"ג דבר שאין מדליקין בו אין מדליקין בו [כ] בד"א להדליק אבל להקפות מותר שרבן שמעון בן גמליאל אומר של בית אבא היו כורכין פתילה ע"ג אגוז איני והאמר רב ברונא [כא] אמר רב [כב] חלב מהותך וקרבי דגים שנמוחו אדם נותן לתוכו שמן כל שהוא ומדליק הני מימשבי בעינייהו והני לא מימשבי בעינייהו וגזרו רבנן על חלב מהותך משום חלב שאינו מהותך ועל קרבי דגים שנמוחו משום קרבי דגים שלא נמוחו וליגזור נמי חלב מהותך וקרבי דגים שנמוחו שנתן לתוכן שמן משום חלב מהותך וקרבי דגים שנמוחו שלא נתן לתוכן שמן [כג] היא גופה גזירה א) ואגן ניקום וניגזור גזירה לגזירה: תני רמי בר חמא פתילות ושמנים [כד] שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת [כה] אין מדליקין בהן במקדש משום שנא' [א] להעלות נר תמיד הוא תני לה והוא אמר לה כדי [ב] שתהא שלהבת עולה מאיליה ולא שתהא עולה על ידי דבר אחר תנן [ג] מבלאי מכנסי כהנים ומהמיניהם היו מפקיעין ומהן מדליקין שמחת בית השואבה שאני ת"ש דתני רבה בר מתנה [ד] בגדי כהונה שבלו מפקיעין אותן ומהן היו עושין פתילות למקדש מאי לאו דכלאים לא [ה] דבוץ: אמר רב הונא פתילות ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת אין מדליקין בהן בחנוכה בין בשבת בין בחול אמר רבא מאי טעמא דרב הונא קסבר כבתה זקוק לה ומותר להשתמש לאורה ורב חסדא אמר מדליקין בהן בחול אבל לא בשבת קסבר כבתה אין

מסורת הש"ס עם הוספות

א) תוספתא פרק ב. ב) תוספתא פרק ב. ג) [לקמן קכו: כ"ב פנ. קל:] נדה סה:, ד) [לקמן דף כד:], ה) [לעיל יח: מלה ב. וש"נ], ו) לעיל כ., ז) יומא כג. סוכה נח., ח) יומא ד ה, ט) תוליון יז:, י) ב"ק ו., כ) סוכה נא., ל) שבת לט כנ., מ) יבמות ד:, נ) כ:, ס) יומא סט., ע) עיין סוכה נ:, פ) סוכה פ"ה ה"ג.

תוספות ישנים

א) וה"מ אמר מר גזירה מטתך מטתך אמר שאינו מטתך ושאינו מטתך יפה, ור"ל דמדלא גזרה היא דא"ל אלא יפה. ומיהו מי דמא דאמר לעיל ז) מתכבין אחר הפתילה לא משום שמא יפה אלא שמא יכבה ולכבה אלוה מים: ב) ושל אלא מליו לב ב"ד מה לכיון דכבר קדשו מגדי כהונה לא נפקי לחולין אלא פדיון:

גליון הש"ם

גמ' אין מדליקין מ"ט לפי שאין מדליקין. כעין זה עירובין דף [illegible] ע"ב. מו"ק דף כו ע"ב. גיטין דף ס ע"ב. נדה דף ס ע"ב. וכן נלמוד הסורה ויקרא כ"ח (יו"ח) אמר יהיה מ מוס לא יקרב מ כל אים אמר מ מוס לא יקרב. ועי' לעיל"ל קידושין דף ו ע"ב ד"ה ה"ג: שם פתילות ושמנים כו' אין מדליקין בהם במקדש. ק"ל למאי נקט שמנים הא ממקדש אין מדליקין רק בשמן זית עי' תוס' ד"ה חלב כו' מהותך כו' קרבי דגים לאו הייבו. ע"ל דף כו ע"ב תוס' ד"ה אלא מעיקרא דרב מרוזא:

תורה אור השלם

א) וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד: [שמות כז, כ]

ליקוטי רש"י

[נדפס בדף כ:]

הגהות וציונים

ס) ס"א מגורה (גליון): כ) לכאורה לא שייך כאן "וכו'" וכן ליתא בכת"י: ג) ערוך פי' איילן סרק (גליון): ד) שי"ן שמאלית ר"ל פסקי המים שהם פלגי מים (יעב"ץ): ה) [ע"ל בריחי עי' ערוך ערך כרח ובמתורגמן] (גליון): ו) לפני ר' יהונתן מלונדיל ונמוקי יוסף היה שני גירסאות בגמ' א' לפי שאין האור מסכסכת בהן ב' לפי שהאור מסכסכת בהן, ופירשו הגירסא הראשונה בפי' ראשון של רש"י, וגירסא שניה בפי' השני של רש"י, וכן משמע מרש"י שכתב "לישנא אחרינא מסכסכת בהן": ז) מ"ש א"ל לפי שאין בע"ל רש"ל [תו' בערוך ערך לפי פי' שאין מדליקין כלומר קבלה היא כך שאין מדליקין] (גליון): ח) נ"א שאינן גדלקין (גליון) כ"ה בכת"י וכ"כ במניר משנה הל' שבת פ"ה ה"ט שלהרמב"ם היתה גירסא זו: ט) [ע"ל רשב"ג אומר] (גליון): י) תיבת "רשמנים" ליתא בכת"י וכדפוס שונצינו, ושבשו והוסיפוהו בדפוס ויניציא ע"פ הא דלקמן בסמוך וכן ליתא בילקוט שמעוני (חצוה רמז שע"א) וכן בר"ח ליתא וכ"ה נכון דגבי מגורה שמן זית זך כתוב בפרשה, וכבר עמדו ע"ז האחרונים עיין בגליון הש"ס, מ"ר, שפ"א, רש"ש ועוד: כ) בדפו"ר איתא ע"פ בר"ח ואולי צריך לפענח על פתח (בדפו' דיסאמיר "על פי"): ל) ברש"י שבר"ח כמו: מ) בדפו"ר וכן ברש"י שעל הר"ף הוא דיבור אחד עם הקודם ועיין בספר שבת של מי לעיל כ ע"ב על רש"י ד"ה כיתנא: נ) צ"ל ששמן (מהרש"ל): ס) צ"ל דלא כתיב בה להעלות ולאו וכו' (באה"מ, גנזי יוסף, וכ"ה בכת"י): ע) במרדכי סימן רסג כתוב בשם מהרי"ם: פ) מותר דעי' זה (כ"ה בד"מ הארוך רס"ד): צ) [ע"ל מהמיני' דהיינו אבנט ועי' רש"א] (גליון): ק) נדצ"ל שנתן: ר) לפי שאין נמשכין (כת"י):

עין משפט נר מצוה

ה א מי' פ"ג מהלכות שבת הלכה יט סמג לאוין סה סה עוד שו"ע א"ח סימן רנה סעיף ח:
ו ב מי' פ"ה מהל' שבת הלכה ח ח סמג שם מור שו"ע א"ח סימן רסד סעיף ח ג:
ז ג מי' שם הלכה ט מור שו"ע שם סעיף ד:
ח ד מי' שם הלכה ו טוש"ע שם סעיף ב:
ט ה מי' שם הלכה ט טוש"ע שם סעיף ה:
י ו מי' פ"ג מהלכות ממרים ומושפטן הלכה טו:
יא ז ח מי' פ"ם מהלכות כלי המקדש הלכה ו:

הגהות הגר"א

[א] גמ' מיכה. נ"ב מגורה גירסת ר"י"ף ושי"ם וכן בתוספתא:

רבינו חננאל

מיכן ואילך פסול שמנים: ת"ד כל אלו שאמרו חכמים אין מדליקין בהם בשבת משום פסול פתילות אבל עושה בהם מדורה בין להתחמם כנגדה בין להשתמש לאורה בין ע"ג קרקע בין ע"ג מגורה לא אסרו אלא לעשותן פתילה לנר בלבד. בשמן קיק שמואל אמר (עיין) (עוף) ושמו קיק ר"ל אמר קיקיון דיונה. אמר רבה פתילות שאמרו חכמים אין מדליקין בהן מפני שהאור מסכסכת בהן שמנים שפסלו [חכמי'] מפני שאין נמשכין אחר הפתילה. בעא מיניה אביי מרבה שמנים שאמרו חכמים להדליק בהן בשבת מהו לתת לתוכן שמן ולהדליק א"ל אסור לפי שאין מדליקין. כלומר כיון שאין מדליקין בפני עצמן כשישלים השמן שתתן [ל] בתוכו שוב אין מדליקין שכבר אמרו אין נמשכין אחר הפתילה. ראותיב עלה ותרגה הכי כרך דבר שמדליקין בו על גבי דבר שאין מדליקין בו אין מדליקין בו בד"א להדליק אבל להקפות. פירוש להעבות ראש הפתילה להרבות אורה מותר שרשב"ג אומר של בית אבא היו כורכין כו' וקי"ל (כרבא) (כרבה). איני והא אמר רב ברונא אמר רב חלב מהותך. (מ"ש) [פי'] מלשון היתוך כדכתיב (יחזקאל כב) כהתוך כסף בתוך כור וכתיב (אוב ג) ויחבו כמים וקרבי דגים שנימוחו נותן לתוכן שמן כל שהוא ומדליק. רשנינן הני ממשבי בעינייהו אבל הני לא ממשבי בעינייהו ואסיק (לקמן ל) דשני הני משמן דגים לפיכך שמן דגים מזדקק הוא ודדלק ונמשך אחר הפתילה ואין צריך תערובת. תני רמי בר חמא פתילות שאסרו חכמים להדליק בהן בשבת גם במקדש אין מדליקין בהם שנאמר להעלות נר תמיד והא דתנן מבלאי מכנסי כהנים ומהמיניהם מהן היו מפקיעין ובהן היו מדליקין והאבנט יש בו צמר הני לשמחת בית השואבה אבל למגורה אין מדליקין אלא בשל (בדן) [משתן] וכבר פירשנוהו היטב בראיות בפרק החליל.

חשק שלמה על רבינו חננאל

ל) למיטו ליתא בגמ' הי' מעמן דגים ותולי דכתן למ"ש לקמן דף כו ע"ב ליתא בעיינא דרב בחוא ומפרש מפי' ר"מ שם בחוס' ודו"ק סיטא. ועי' תוס' מלן ד"ה תלנ:

הדפסה בראולוגית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה